

TISKOVÁ ZPRÁVA

23. LEDNA 2019

Stovky tisíc Evropanů proti „bionaftě“: zastavte nesmyslné dotace na palmový olej, zachraňte pralesy a zpomalte oteplování!

P r a h a, 23. ledna 2019 – Tzv. biopaliva měla původně zabránit prohlubování změny klimatu, dnes výrazně přispívají k nevratné devastaci přírody a urychlují klimatické změny. Pokud Evropská komise (EK) nezastaví nesmyslné dotace na spalování palmového oleje v naftových motorech, bude pokračovat nenávratná likvidace pralesů v tropech¹ a klimatické změny nabudou na rychlosti a na síle už během několika nejbližších let². Stovky tisíc Evropanů, stovky odborníků a desítky univerzit, nevládních organizací a zoologických zahrad v těchto dnech požadují zrušení dotací na palmový olej jako povinné složky do agropaliv.^{3,4} Demonstrace za zrušení dotací na tzv. bionaftu proběhly v několika evropských městech a dnes se chystá protest v Praze.

„Evropa musí ustoupit od těch rostlinných paliv, která jsou produkována k přírodě nešetrným způsobem. Protože ta zatím nepřinesla nic než zisky do kapes korporací, zničenou přírodu a mnohdy i poškozené motory,“ tvrdí David Číp z české Koalice proti palmovému oleji.

Evropa je přitom druhým největším světovým dovozcem palmového oleje. Ze 7,7 milionu tun palmového oleje ho však 61 % spálí v motorech aut nebo při výrobě elektřiny a tepla, 39 % skončí v jídle, krmivech nebo chemických produktech.⁵ Evropská unie naftu s příměsí palmového oleje, tzv. zelenou bionaftu, dotuje. Přitom používání takového paliva je kvůli způsobenému odlesnění pro klima třikrát škodlivější než klasická „fosilní“ nafta.^{6,7}

EK nyní připravuje delegovaný akt k směrnici o obnovitelných zdrojích (REDII), tj. akt v přenesené pravomoci, podle kterého by měla být stanovena kritéria pro paliva se značným dopadem nepřímých změn ve využívání půdy, tzv. ILUC. Ta by podle směrnice měla být zastropována na úroveň spotřeby v roce 2019 a vyřazena do roku 2030.

„Evropský parlament dal EK v roce 2017 jasné zadání: vyřadit biopaliva způsobující odlesňování do roku 2020,“ potvrzuje Pavel Poc, český europoslanec. *„Zdá se, že vlivem tlaku různých zájmových skupin se však Komise snaží manévrovat a původní zadání ještě více zmiřovat. To je nepřijatelné.“*

¹Gao, Yan, et al. A global analysis of deforestation due to biofuel development. Vol. 68. CIFOR, 2011.

²IPPC (2018): Global warming of 1.5°C. Summary for Policymaker. 25 pp.

³Transport and Environment (2019): Apes invade EU embassies in European capitals and EU Commission building in Brussels. Dostupné online: <https://www.transportenvironment.org/press/france%E2%80%99s-national-assembly-ends-tax-incentives-palm-oil-diesel-fuel>

⁴Koalice proti palmovému oleji: Členská organizace, projekty, zoo, školy a restaurační zařízení. Dostupné online: <http://www.stoppalmovemuoleji.cz/clenove.php>

⁵Rainforest-rescue: Palm oil – deforestationforeverydayproducts. Dostupné online: <https://www.rainforest-rescue.org/topics/palm-oil#start>

⁶Euroactive: Biodieselworsefortheenvironmentthanfossilfuels, warn green campaigners. Dostupné online: <https://www.euractiv.com/section/climate-environment/news/biodiesel-worse-for-the-environment-than-fossil-fuels-warn-green-campaigners/>

⁷Valin, Hugo, et al. "The land use change impact of biofuels consumed in the EU: Quantification of area and greenhouse gas impacts." (2015).

Přísnější postup Komise by zapadal do dlouho očekávaných změn na našem kontinentě. Poslankyně a předsedkyně Výboru pro životní prostředí Dana Balcarová k tomu dodává: „Jsem ráda, že EU slíbila zakázat používání palmového oleje na biopaliva. Pěstování olejných palm v jihovýchodní Asii na místě čerstvě vymýcených lesů, přeprava oleje přes půlku zeměkoule a jeho spalování v našich nádržích je nešťastný výsledek politiky biopaliv a je dobře, že EU chce zjednat nápravu.“

Pokud nové nařízení projde, nebude EU první. V prosinci 2018 zakázalo používání palmového oleje v palivech Norsko.⁸ Francouzské Národní shromáždění zrušilo těsně před Vánoci 2018 daňové zvýhodnění nafty obsahující palmový olej.⁹

„Takzvaná biopaliva dnes představují pro planetu i lidskou společnost mnohem větší zátěž než paliva fosilní. Při své práci v terénu vidím, jak jejich masivní celosvětová spotřeba způsobila katastrofu,“ říká Stanislav Lhota, český biolog, primatolog a odborník na pralesy. Za jediné řešení postupující katastrofy považují odborníci okamžitý odklon od pěstování palmového oleje a vynucování zákazu odlesňování v dotčených zemích především jihovýchodní Asie.¹⁰

Ukončení dotací na palmový olej podporuje podle průzkumu agentury Ipsos zhruba 70 % Evropanů. Petici proti dotacím na výrobu nafty z palmového oleje podepsalo v celé Evropě již **547,918** lidí.¹¹ V několika městech v těchto dnech probíhají masivní demonstrace.

V Praze se dnes uskuteční Pochod lidoopů, který od zastoupení Evropské komise projde k čínské ambasádě.

Kampaně, které se snaží umravit chování palmoolejných společností, zatím stále neskončily vítězstvím. Jen v období po velkých požárech v roce 2015 zmizelo přes 130 tisíc hektarů pralesa, což odpovídá téměř trojnásobku rozlohy Prahy. „Palmový olej od firem, které kácejí pralesy, se dál dostává do Evropy a obchodují s ním. Odebírají ho i velké společnosti, které dříve slíbily, že budou důsledně kontrolovat své dodavatelské řetězce,“ říká Lukáš Hrábek, tiskový mluvčí Greenpeace.

„Zánik obrovských ploch pralesů kvůli palmě olejné urychluje globální změny klimatu,“ tvrdí RNDr. Ondřej Sedláček, Ph. D., z Katedry ekologie Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy. „Nezbývá než varovat: připravte se, bude hůř.“

Pro další informace prosím kontaktujte:
David Číp, coracias@seznam.cz, (+420) 603 847 189

⁸Greenmatters: Norway Becomes First Country to Ban Palm Oil-Based Biofuel. Dostupné online:

<https://www.greenmatters.com/news/2018/12/13/1U3VYBs/norway-palm-oil-ban>

⁹Transport and Environment (2019): No Apes in my Tank! Dostupné online: <https://www.act.transportenvironment.org/cz-CZ>

¹⁰Malins, C. "Driving deforestation. The impact of expanding palm oil demand through biofuel policy." Ceruleum and Rainforest Foundation Norway (2018).

¹¹Transport and Environment (2019): No Apes in my Tank! Dostupné online:

<https://www.act.transportenvironment.org/cz-CZ>